

**Metodické doporučení pro vysoké školy a vědecko-výzkumné instituce
vydané dne 23. března 2022
v souvislosti s mezinárodními sankcemi vůči Rusku a Bělorusku**

Meziresortní koordinační skupina pro provádění mezinárodních sankcí v České republice (dále jen „MKS“), ustavená jako poradní a koordinační orgán při Ministerstvu financí v souladu s § 4 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, připravila a schválila toto doporučení v souladu s čl. 2 odst. 1, 4 a 5 Statutu MKS a podle čl. 4 Jednacího řádu MKS.

V souvislosti s ruskou agresí vůči Ukrajině a zapojením Běloruska do této agrese přijala Evropská unie řadu sankčních předpisů, jimiž mj. **zakazuje přímé či nepřímé poskytování technické pomoci** v různých oblastech. Zákaz zpravidla směřuje vůči jakékoliv fyzické nebo právnické osobě či orgánu z Ruska či Běloruska, nebo pro použití tamtéž. Pod pojmem „**technická pomoc**“ se mj. rozumí předávání pokynů, poradenství, školení, konzultací či předávání pracovních znalostí či dovedností, a to i v ústní formě. V souladu s výkladovým stanoviskem Evropské komise¹ se zákaz poskytování technické pomoci může vztahovat i na **oblast vysokoškolského vzdělávání a podporu aplikovaného výzkumu**.

K problematice poskytování technické pomoci byla v dubnu 2021 vydána metodická příručka dostupná mimo jiné na webu Finančního analytického úřadu („FAÚ“),² která se této problematice věnuje komplexněji než tento materiál, a proto je vhodné se s ní předem seznámit.

Přehled aktuálně platných sankčních předpisů vůči Rusku a Bělorusku, jakož i seznam fyzických a právnických osob a orgánů, vůči kterým se uplatňují mezinárodní sankce EU, je dostupný na webu FAÚ.³ Zákaz poskytovat přímo či nepřímo technickou pomoc, v rámci sankčních režimů vůči Rusku a Bělorusku, je stanoven v těchto přímo účinných sankčních předpisech EU:

1. Nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 v platném znění, o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině,
2. Nařízení Rady (EU) č. 692/2014 ze dne 23. června 2014 v platném znění, o omezujících opatřeních v reakci na protiprávní anexi Krymu a Sevastopolu,
3. Nařízení Rady (EU) 2022/263 ze dne 23. února 2022 v platném znění, o omezujících opatřeních v reakci na uznání nezávislosti území Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, která nejsou pod kontrolou vlády, a vyslání ruských ozbrojených sil na tato území,
4. Nařízení Rady (ES) č. 765/2006 ze dne 18. května 2006 v platném znění, o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Bělorusku a k zapojení Běloruska do ruské agrese proti Ukrajině.

Ad 1: Nařízení Rady (EU) č. 833/2014 zakazuje poskytovat technickou pomoc:

- související se zbožím a technologiemi uvedenými na společném vojenském seznamu,
- související se zbožím a technologiemi dvojího užití,
- související s určitými položkami uvedenými na seznamu v příloze II nařízení, které jsou vhodné pro:
 - i) průzkum a těžbu ropy ve vodách hlubších než 150 metrů;
 - ii) průzkum a těžbu ropy na moři severně od polárního kruhu; nebo

¹ Stanovisko Komise z 5. srpna 2019 dostupné zde: https://ec.europa.eu/info/files/190805-opinion-technical-assistance-prohibition_cs

² Příručka technické pomoci:

https://www.financnianalytickyurad.cz/download/downloads_files_cs/1617879009_cs_prirucka.pdf:

³ Sankce proti Rusku a Bělorusku: <https://www.financnianalytickyurad.cz/sankce-proti-rusku-a-belorusku.html>

- iii) projekty, které mají potenciál produkovat ropu ze zdrojů obsažených v břidličných souvrstvích metodou hydraulického štěpení;
- související se zbožím a technologiemi, které by mohly přispět k vojenskému nebo technologickému posílení Ruska nebo k rozvoji jeho odvětví obrany a bezpečnosti, jak jsou uvedeny v příloze VII nařízení,
- související se zbožím a technologiemi vhodnými pro použití k rafinaci ropy uvedenými na seznamu v příloze X nařízení,
- související se zbožím a technologiemi vhodnými pro použití v leteckém nebo kosmickém průmyslu uvedenými na seznamu v příloze XI nařízení,
- související se zbožím a technologiemi pro námořní plavbu uvedenými v příloze XVI nařízení,
- související s výrobky ze železa a oceli uvedenými na seznamu v příloze XVII nařízení.

Ad 2: Nařízení Rady (EU) č. 692/2014 zakazuje poskytovat technickou pomoc:

- související se zbožím a technologiemi vhodnými pro použití na Krymu nebo v Sevastopolu v klíčových oblastech:
 - i) dopravy,
 - ii) telekomunikací,
 - iii) energetiky a
 - iv) vyhledávání, průzkumu, těžby a produkce ropy, zemního plynu a nerostných surovin jak jsou uvedeny v příloze II nařízení.

Ad 3: Nařízení Rady (EU) 2022/263 zakazuje poskytovat technickou pomoc:

- na území Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, která nejsou pod kontrolou vlády, související se zbožím a technologiemi vhodnými pro použití, v klíčových oblastech:
 - i) dopravy,
 - ii) telekomunikací,
 - iii) energetiky a
 - iv) vyhledávání, průzkumu, těžby a produkce ropy, zemního plynu a nerostných surovin jak jsou uvedeny v příloze II nařízení.

Ad 4: Nařízení Rady (ES) č. 765/2006 zakazuje poskytovat technickou pomoc:

- související se zbožím a technologiemi uvedenými na společném vojenském seznamu EU,
- související s vybavením, které by mohlo být použito k vnitřní represí a které je uvedeno v příloze III nařízení,
- související se zařízením, technologiemi a softwarem uvedenými v příloze IV nařízení,
- související se zbožím a technologiemi dvojího užití,
- související s ropnými produkty uvedenými v příloze VII nařízení,
- související se zbožím, používaným k výrobě nebo zpracování tabákových výrobků, uvedeným v příloze VI nařízení,
- související s výrobky z chloridu draselného („potaše“) uvedené v příloze VIII nařízení,
- související s dřevěnými výrobky uvedenými v příloze X nařízení,
- související s cementovými výrobky uvedenými v příloze XI nařízení,
- související s výrobky ze železa a oceli uvedenými v příloze XII nařízení,
- související s kaučukovými výrobky uvedenými v příloze XIII nařízení,
- související se stroji uvedenými v příloze XIV nařízení.

Ne všechny uvedené zákazy jsou „absolutní“, protože v souladu s příslušným předpisem je v řadě případů možné požádat o výjimku nebo splnit povinnost informovat o uplatnění výjimky příslušný

orgán v požadované lhůtě. Podle typu zboží nebo technologie bude k rozhodování/informování věcně příslušný buď Finanční analytický úřad, nebo Ministerstvo průmyslu a obchodu (a v jeho rámci Licenční správa). Některé výjimky se uplatní automaticky na smlouvy uzavřené před specifickým, v příslušném předpisu a článku uvedeným datem, ale existují i výjimky, které jsou aplikovatelné jen do určitého data.

Každý případ je nutné posuzovat individuálně: vždy je nutné posoudit, zda se v případě konkrétní fyzické osoby s bydlištěm v Rusku nebo Bělorusku má uplatnit zákaz poskytnutí technické pomoci vzhledem k oboru studia nebo předmětu výzkumu této osoby. Zákaz přímého či nepřímého poskytnutí technické pomoci v oblasti vysokoškolského vzdělávání je relevantní od magisterského stupně studia a ve vědeckovýzkumné oblasti se netýká základního výzkumu, tj. takového, jehož výsledky budou otevřeně publikované, nebudou bezprostředně komerčně využitelné a nevztahuje se na ně patentová ochrana. Na informace, které jsou veřejně/volně dostupné, se zákaz poskytnutí technické pomoci nevztahuje.

V případě potřeby dalších konzultací se můžete formou kvalifikovaného dotazu⁴ obrátit na FAÚ prostřednictvím elektronické pošty: fau@mfcz.cz.

⁴ <https://www.financnianalytickurad.cz/sankce-proti-rusku-a-belorusku/podnikatelske-prostredi-a-verejnost.html>